

Succesvol van praktijkonderwijs naar mbo binnen de Stedendriehoek

Er is een intensieve samenwerking tussen de 5 praktijkscholen en de 4 mbo-scholen in Apeldoorn, Deventer en Zutphen om de Pro-leerlingen succesvol te laten zijn op hun weg naar een startkwalificatie en een baan. Maar hoe succesvol is deze samenwerking op leerlingenniveau en waar kunnen de scholen elkaar versterken en verbeteren om nog meer PRO-leerlingen effectief te helpen bij hun vervolgopleiding? Onafhankelijk onderzoeksinstituut KPC heeft dit in opdracht van alle betrokken scholen onderzocht en kwam met de volgende resultaten en aanbevelingen.

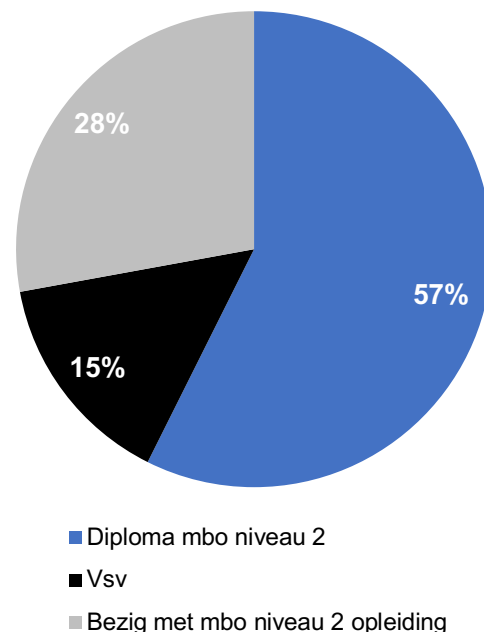
Opzet van het onderzoek

Binnen het onderzoek is de loopbaan in kaart gebracht van 183 PRO-leerlingen, met als doel om zicht te krijgen op de doorstroomcijfers en de studievoorgang van deze leerlingen. Al deze leerlingen stroomden in de periode 2012-2013 t/m 2016-2017 van het praktijkonderwijs naar het mbo. Dit kwantitatieve onderzoek is aangevuld met kwalitatief onderzoek (in de vorm van interviews) onder leerlingen, stagebegeleiders en leidinggevenden van de scholen.

De cijfers

Van de 183 leerlingen was ruim een kwart op het moment van het onderzoek nog bezig met een mbo niveau 2 opleiding. Zo'n 57% van de leerlingen had een niveau 2 opleiding afgerond. Na het behalen van het niveau 2 diploma, bleek meer dan de helft van de leerlingen nog verder te gaan met een niveau 3 opleiding. De overige leerlingen, 14,8% om precies te zijn, beëindigde de opleiding voordat een diploma werd behaald en is voortijdig schoolverlater (vsv'er). In vergelijking met algemene vsv-cijfers laten de oud PRO-leerlingen een iets hoger uitvalcijfer zien.

Een leerling is vsv'er wanneer hij of zij het onderwijs verlaat zonder startkwalificatie. De leerling is dan niet in het bezit van een havo-, vwo- of mbo niveau 2 diploma.

Wat zijn opvallende trends?

- Na het behalen van een niveau 2 diploma kiezen **meisjes** er significant vaker voor om door te stromen naar een **niveau 3 opleiding** dan jongens.
- Na het behalen van een niveau 2 diploma kiezen leerlingen met een **migratieachtergrond** er significant vaker voor om door te stromen naar een **niveau 3 opleiding** dan autochtone leerlingen.
- Bij leerlingen die een **entreediploma** hebben behaald tijdens het praktijkonderwijs, is significant minder sprake van vsv dan bij leerlingen die geen entreediploma hebben behaald tijdens het praktijkonderwijs.
- Bij leerlingen die een **(branche)certificaat** hebben behaald, is significant minder sprake van vsv dan bij leerlingen die geen (branche)certificaat hebben behaald.

- Bij leerlingen die het **advies van de school** opvolgen, is significant minder sprake van **vertragen, switchen tussen opleidingen en/of beëindigen** van de opleiding dan bij leerlingen die het advies niet hebben opgevolgd.
- Leerlingen die de **BOL** variant hebben gedaan en hun niveau 2 diploma hebben gehaald, stromen significant vaker door naar een **niveau 3 opleiding** dan leerlingen die BBL hebben gedaan.

Korte lijnen zijn effectief

Het is een open deur, maar wel een effectieve: samenwerking en afstemming werd als de belangrijkste succesfactor genoemd door alle betrokken praktijkscholen en mbo's. "Het contact met het mbo is over het algemeen goed: elke week een mail met aanwezigheid, de behaalde cijfers etc. Eén keer in de maand of zes weken laten wij het gezicht even zien op het mbo, korte lijntjes zijn belangrijk", aldus een stagebegeleider uit het praktijkonderwijs. Vsv-uitval is significant lager als PRO-leerlingen langer hun vervolgonderwijs kunnen volgen op de praktijkschool. Dit blijkt zowel bij de Entreeschool-leerlingen als bij de leerlingen die een branche-certificaat hebben gehaald. De korte lijnen tussen praktijkscholen en de mbo opleidingen zijn mogelijk gemaakt door intensieve afspraken. De leerlingen blijven namelijk een deel van de opleiding op de praktijkschool, volgen lessen op het mbo en gaan daarnaast op stage.

De leerlingen zelf geven aan dat ze over het algemeen positief zijn over de doorstroom en vooral heel trots zijn als het ze lukt om naar het mbo te gaan. De leerling is hierbij succesvoller als er een stabiele thuissituatie is, als hij/zij terug kan vallen op een sociaal netwerk zowel thuis als op school en als er sprake is van een 'warme' overdracht van PRO naar mbo. Hoe beter de samenwerking in de begeleiding tussen de scholen is, hoe groter de kans op succes. Mbo's geven hierbij ook nog aan dat een realistisch zelfbeeld en een correct beroepsbeeld ook een rol spelen in het succesvol zijn van de leerling.

Samenwerking intensiveren met mbo 2

Een belangrijke aanbeveling vanuit het onderzoek voor de regio is om de samenwerking en ‘warme’ overdracht tussen het praktijkonderwijs en de entreeopleiding uit te breiden naar de mbo niveau 2 opleidingen. Hierbij is een goede voorlichting over de overstap naar het mbo, het beroep en de arbeidsmarkt, de toelatingseisen en andere praktische zaken op de nieuwe school van belang. Zodat de verwachtingen van de leerling ook kloppen met de situatie op de nieuwe school. Doorgaande leerlijnen zijn een aandachtspunt om verder te ontwikkelen. Niet alleen van de praktijkschool naar de entreeopleidingen, maar juist ook weer naar de mbo-niveau 2 opleidingen. De eerste ideeën voor deze vervolgstappen zijn al onderwerp van gesprek tussen alle scholen. Er komt een gezamenlijke werkagenda voor het volgend schooljaar waarin de ambities samen uitgewerkt worden. Om de PRO-leerling te helpen het beste uit zichzelf te halen, moet de doorstroom nog beter worden. De scholen in de regio Stedendriehoek pakken deze uitdaging samen op!

Heb je belangstelling voor het hele onderzoek? Vraag deze aan bij de penvoerder van het onderzoek Anne-Marie Molleman via a.molleman@praktijkonderwijszutphen.nl.

Tabel 1 De deelnemende PRO-scholen

Praktijkonderwijs Zutphen
De boog Apeldoorn
Praktijkschool Apeldoorn
Arkelstein Deventer
Jacobus Fruytierschool Apeldoorn

Tabel 2 De deelnemende mbo-scholen

AOC Oost Twello
Aventus Apeldoorn
Helicon Apeldoorn
Hoornbeeck college Apeldoorn

